

Beantwoording schriftelijke raadvragen "Financiële situatie van 55-plussers in Zwijndrecht".

19 maart 2019

Aan de leden van de raad,

Aanleiding

In opdracht van een aantal organisaties voor senioren en gepensioneerden is in 2018 landelijk onderzoek gedaan naar de (onder)benutting van zorgtoeslag en huurtoeslag door senioren door Regioplan. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek heeft de fractie van het CDA in Zwijndrecht een aantal vragen gesteld. De beantwoording van deze vragen heeft meer tijd gevraagd dan voorzien. Wij verontschuldigen ons hiervoor. Op dit moment wordt gewerkt aan een betere registratie en opvolging van de vragen van en toezeggingen aan de gemeenteraad. In deze brief staan we kort stil bij de resultaten van het onderzoek en geven we een reactie op de vragen.

Onderzoek "(Onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag door senioren"

Regio Plan heeft aan de hand van gegevens van het CBS in kaart gebracht hoeveel seniorenhuishoudens (met huishoudensleden van 55 jaar of ouder) op basis van hun inkomen, vermogen en woonsituatie in principe recht heeft op zorgtoeslag en/of huurtoeslag. Vervolgens is binnen deze groep gekeken naar het aandeel huishoudens dat geen zorgtoeslag en/of huurtoeslag ontvangt. De conclusies op basis van dit onderzoek waren als volgt:

- *Eén op de tien 55- plus huishoudens laat mogelijk recht op zorgtoeslag liggen*
- *Eén op de zes 55- plus huishoudens laat mogelijk recht op huurtoeslag liggen*

Regio Plan geeft hierbij aan dat deze cijfers moeten worden gezien als bovengrens en dat de bij het CBS opgevraagde gegevens betrekking hadden op peildata gedurende de periode 2014 – 2016. Dat neemt niet weg dat aanzienlijke aantallen seniorenhuishoudens geen zorgtoeslag en/of huurtoeslag ontvangen, terwijl zij hier mogelijk wel voor in aanmerking komen.

De financiële situatie van 55-plussers in Zwijndrecht

De vragen van het CDA over de financiële situatie van Zwijndrechtse senioren begrijpen we. We beseffen ons dat het voor sommige mensen lastig is om hun weg te vinden in het huidige systeem en dat dit systeem nog niet sluitend is. Er moet ons van het hart dat het rapport van Regioplan bij ons de nodige vragen oproept omdat de resultaten gepaard gaan met de nodige mitsen en maren. Zo betreft het onderzoek de groep mensen die gedurende de periode 2014 – 2016 aan de bij de zorgtoeslag behorende inkomens- en vermogensgrenzen voldeed. Ook is gekeken naar het aantal huishoudens waarvan alle leden 55+ waren in die periode die recht zouden kunnen hebben op huurtoeslag. Regioplan geeft zelf aan dat sommige mensen bewust geen zorgtoeslag ontvangen (militairen, gedetineerden) en dat de samenstelling van huishoudens in de betreffende periode kan zijn veranderd.

portefeuillehouder: Jansen, T.
informatie: Kim Visser
telefoon: 078 770 66 85
e-mail: kvisser@zwijndrecht.nl
bijlagen:
ter inzage:

Echter los van het rapport van Regioplan stelt het CDA terecht vragen over de financiële situatie van senioren in Zwijndrecht. We zijn daarom in gesprek gegaan met onze lokale partners over hun beeld van de situatie in Zwijndrecht. Op basis daarvan treft u onderstaand een reactie aan op de vragen van het CDA:

1. Herkent het College het beeld in Zwijndrecht dat ouderen weinig gebruik van maken van subsidies?

Aan lokale partners hebben wij gevraagd of zij het beeld dat naar voren kwam uit het onderzoek van Regio Plan herkennen. Onze gezamenlijke inschatting is dat het gebruik van de regelingen in Zwijndrecht de afgelopen jaren juist is toegenomen door de inzet van onder andere het VIVERA Wijkteam en door de verschillende initiatieven en acties in Zwijndrecht en in de Drechtsteden gericht op het ondersteunen van inwoners zoals:

- VIVERA Wijkteam: staat met informatie en advies klaar voor alle inwoners
- Bureau Sociaal Raadslieden: helpen met financiële en juridische vragen
- Adviseur Geldzaken (Drechtsteden): helpt bij het uitzoeken voor welke toeslagen inwoners in aanmerking komen en bij het invullen van formulieren
- Bereken uw Recht is een digitaal hulpmiddel waarmee inwoners zelf kunnen berekenen voor welke regelingen zij landelijk, in Zwijndrecht en bij de Sociale Dienst Drechtsteden in aanmerking kunnen komen.
- Team Samen Doen: helpt mensen op weg onder andere bij financiële vragen.
- Stichting HIP Zwijndrechtse Waard: helpen bijvoorbeeld met het invullen van formulieren en bij financiële administratie.
- De activiteiten van Stichting Schuldhulpmaatje.
- Humanitas Thuisadministratie.
- Daarnaast hebben wij eind 2018 vanuit de buurtaanpak de app "Sparen door besparen" ontwikkeld. Hierin kunnen inwoners een overzicht vinden van alle organisaties en initiatieven waarbij zij terecht kunnen voor onder andere hulp en ondersteuning bij schulden, belasting en administratie.

2. Onderzoek van de ouderenbonden wees uit dat 1 op de 6 huishoudens met ouderen die recht hebben op huurtoeslag er geen gebruik van maken en dat 1 op de 10 geen zorgtoeslag aanvragen. Kan het College aangeven hoe die verhouding binnen onze gemeente is?

De informatie over inkomensgegevens van inwoners zijn bekend bij de belastingdienst en hierover kunnen we als gemeente niet beschikken. Om diezelfde reden kunnen we niet aangeven hoeveel huishoudens in Zwijndrecht al dan niet recht hebben op zorgtoeslag of huurtoeslag en of zij hier wel of geen gebruik van maken. Het feit dat we deze belangrijke informatie niet kunnen uitwisselen zodat we een passend aanbod van hulp en ondersteuning aan (financieel kwetsbare) inwoners kunnen bieden ervaren we als een gemiste kans.

3. Heeft het College inzicht in hoeveel ouderen in onze gemeente recht hebben op huur- of zorgtoeslag?

Het aantal rechthebbenden op toeslagen wordt niet gemonitord dus exacte cijfers zijn niet bekend. Daarnaast beschikt zoals hierboven aangegeven alleen de belastingdienst over inkomensgegevens van inwoners. Wat we wel weten is dat 41% van de Zwijndrechtse inwoners een laag inkomen heeft en dat de groep 55+ in Zwijndrecht bestaat uit zo'n 14.000 inwoners. Op basis daarvan kunnen we wel beredeneren dat de groep die recht heeft op huur- of zorgtoeslag in Zwijndrecht groot is.

4. Is het College het met de CDA-fractie eens dat het subsidiestelsel ingewikkeld en lastig toegankelijk is voor senioren?

Het stelsel van toeslagen buiten onze bevoegdheden maar we kunnen wel bevestigen dat de aanvraagprocedure voor veel inwoners, waaronder ook veel ouderen, ingewikkeld is. Het aanvragen van toeslagen gebeurt in de regel digitaal en vraagt behoorlijk wat vaardigheden bij het invullen van financiële gegevens. Voor inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven of die digitaal minder vaardig zijn levert het invullen van aanvragen de nodige problemen op. Daarom wordt er lokaal via diverse wegen hulp en ondersteuning geboden bij deze aanvragen.

5. Kan het College aangeven wat zij reeds doet om ouderen te stimuleren bij het aanvragen van toeslagen waar zij recht op hebben?

Onze lokale professionals wijzen inwoners op de mogelijkheden van verschillende toeslagen en regelingen en stimuleren hen daarvan gebruik te maken. Ook helpen zij inwoners bij het invullen van aanvragen. Zie hiervoor ook het overzicht bij de beantwoording van vraag 1. Hierbij wordt vaak samengewerkt met (financieel) deskundigen en met vrijwilligers. Onze lokale professionals schatten in dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van toeslagen in Zwijndrecht stijgt.

6. Onderstreept het College dat een overheidscampagne meer inzichtelijk kan maken voor ouderen welke mogelijkheden zij hebben om toeslagen aan te vragen?

Een overheidscampagne kan zeker effect hebben, maar dat is vaak kortdurend. Daarom is een combinatie van een campagne met informatievoorziening via lokale media, voorlichting en verwijzing naar lokale professionals die ondersteuning kunnen bieden bij het invullen van aanvragen een duurzamere oplossing. We zetten hiervoor niet alleen de app Sparen door besparen in maar ook de initiatieven genoemd bij het antwoord op vraag 1.

7. Welke mogelijkheden heeft het College zelf om het systeem van aanvragen te versimpelen?

Het systeem van aanvragen voor landelijke toeslagen kunnen we niet vanuit Zwijndrecht versimpelen. Daarom richten we ons op de zaken waarop we wel invloed hebben. We zorgen ervoor dat lokaal ondersteuning beschikbaar is voor inwoners bij het invullen van de formulieren en dat we lokaal via onze partners en vrijwilligers en via onze eigen mediakanalen de regelingen onder de aandacht brengen en daarbij aangeven dat inwoners bij het invullen ondersteuning kunnen krijgen.

8. Welke mogelijkheden heeft het College om ouderen te helpen bij het digitaal aanvragen van de toeslagen waar zij recht op hebben?

Er wordt op dit moment al ondersteuning geboden door: het VIVERA Wijkteam, Bureau Sociaal Raadslieden, de Adviseur Geldzaken (SDD), ouderenadviseurs, wijkverpleegkundigen, het Samen Doen Team, het Financieel Hulphuis, de woningbouwcorporaties, Humanitas Thuisadministratie en Schuldhulpmaatje. Deze inzet blijven we plegen. Op dit moment wordt samen met de partners gewerkt aan een deltaplan armoedebestrijding. Hierin komt onder andere aan bod hoe we ervoor kunnen zorgen dat optimaal gebruik gemaakt wordt van bestaande regelingen.

Tot slot

Samengevat zijn we het met u eens dat het systeem van aanvragen voor verbetering vatbaar is en dat er aandacht besteed moet worden aan het onder de aandacht brengen van de mogelijkheden om toeslagen aan te vragen.

Afgaande op de ervaringen van professionals in Zwijndrecht gaan we er vanuit dat er lokaal steeds meer gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheden en blijven wij vooral investeren op goede ondersteuning van inwoners die dat nodig hebben. We hopen hiermee uw vragen ten aanzien van de financiële situatie van 55-plussers in Zwijndrecht te hebben beantwoord.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,